

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
ISBN 978-966-616-186-7

3. НІСД. (2023). Поглиблення нерівності в доходах населення в умовах збройної агресії проти України. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pohlyblennya-nerivnosti-v-dokhodakh-naselennya-v-umovakh-zbroynoyi>
4. Income inequality. OECD. URL: <https://data.oecd.org/inequality/income-inequality.htm>
5. Ukraine Report 2023. European Commission. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2023_en
6. Gini coefficient of equivalised disposable income – EU-SILC survey. Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_di12/default/table?lang=en
7. Качинський А. Б. Індикатори національної безпеки: визначення та застосування їх граничних значень : монографія. Київ : НІСД, 2013. 104 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-11/Kachunckuy_mon-e08dc.pdf
8. НІСД. (2024). Прояви економічної нерівності населення в Україні в контексті забезпечення стійкості. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/proyavy-ekonomichnoyi-nerivnosti-naselennya-v-ukrayini-v-konteksti>

УДК 622.3:330.342:338.2(477)(4)

Фірман М.А., аспірант
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ЗАГРОЗ У НАФТОГАЗОВОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ З ЄС

Нафтогазовий сектор є ключовим елементом енергетичної безпеки та економіки України, особливо в умовах війни та майбутнього відновлення. Його стабільне функціонування критично важливе для внутрішніх потреб і збереження енергетичної незалежності. Водночас курс на євроінтеграцію вимагає трансформації галузі відповідно до стандартів ЄС – через гармонізацію законодавства, впровадження сучасного ризик-менеджменту та адаптацію до екологічних ініціатив Європейського зеленого курсу.

Сектор стикається з новими викликами, серед яких – наслідки війни, зростання кіберзагроз, зміна геополітичного ландшафту та необхідність відповідати вимогам сталого розвитку. У цих умовах трансформація нафтогазової галузі стає не лише питанням економічної доцільності, а й елементом національної безпеки та міжнародної інтеграції.

Нафтогазовий сектор України стикається з дедалі складнішими загрозами, що потребує оновлення підходів до їх оцінки. Загрози класифікуються як фізичні, кібернетичні, економічні, політичні, екологічні та регуляторні. Для їх аналізу традиційно застосовуються методи, як-от SWOT-аналіз, «дерева відмов» (FTA), «дерева подій» (ETA), матриці ризиків (Risk Matrix), контрольні списки та аудити. Проте ці підходи часто не враховують складність сучасних загроз і потребують модернізації.

Однак ці підходи мають низку суттєвих обмежень. Насамперед, вони недостатньо адаптивні до швидких змін у зовнішньому середовищі, що особливо критично в умовах війни та гібридних загроз. Традиційні методи часто не враховують комплексний характер сучасних ризиків, які можуть поєднувати фізичні, кібернетичні та інформаційні компоненти [1]. Крім того, вони здебільшого орієнтовані на аналіз минулого досвіду, що обмежує їхню ефективність у прогнозуванні нових типів загроз. Відсутність інтеграції з цифровими інструментами та сучасними системами моніторингу також знижує їхню актуальність у сучасних умовах.

Також, у процесі євроінтеграції Україна активно адаптує національне законодавство та практики управління ризиками до вимог Європейського Союзу. Зокрема, впровадження таких директив, як NIS2 (щодо кібербезпеки) [2] та RES Directive (стосовно відновлюваних

джерел енергії) [3], суттєво впливає на підходи до оцінки як кібернетичних, так і фізичних загроз. Ці документи вимагають від операторів критичної інфраструктури впровадження системного підходу до безпеки, з акцентом на стійкість, превентивність та прозорість.

Одним із ключових напрямів трансформації є перехід від фрагментарної оцінки загроз до комплексного ризик-менеджменту, що враховує взаємозв'язки між ризиками та дозволяє ефективніше реагувати на кризові ситуації. Сучасні підходи орієнтовані на проактивність і превентивність – через аналіз розвідданих, сценарне планування та моделювання загроз. Особливу увагу приділяють кіберризикам: впроваджуються системи SIEM і SOAR, проводяться регулярні кібер-аудити, навчання персоналу та тестування на проникнення.

Але, в умовах війни до системи оцінки ризиків інтегруються нові фактори, зокрема вплив воєнних дій. Це охоплює аналіз фізичного руйнування інфраструктури, перебої в логістиці, ризики для персоналу та загальну нестабільність операційного середовища.

Крім того, у відповідь на європейські екологічні ініціативи, зокрема Європейський зелений курс, зростає значення екологічних та кліматичних ризиків. Вони дедалі частіше враховуються у стратегічному плануванні, зокрема при оцінці довгострокової стійкості об'єктів нафтогазової інфраструктури до змін клімату, екологічних катастроф та регуляторних змін.

Варто відзначити, що впровадження сучасних підходів до оцінки загроз у нафтогазовому секторі України супроводжується низкою практичних викликів, які потребують системного вирішення. Одним із ключових бар'єрів є фінансування, а саме модернізація систем безпеки, впровадження цифрових рішень та відповідність європейським стандартам вимагають значних інвестицій, які не завжди доступні в умовах воєнного стану та обмежених бюджетів.

Ще одним критичним викликом є дефіцит кваліфікованих кадрів, зокрема у сферах кібербезпеки, аналітики ризиків та управління кризовими ситуаціями. Потреба у фахівцях з новими компетенціями зростає швидше, ніж можливості системи освіти та професійної підготовки.

Законодавча база також потребує подальшої адаптації. Хоча Україна вже зробила значні кроки у напрямі гармонізації з нормами ЄС, багато аспектів, зокрема у сфері кіберзахисту критичної інфраструктури, ще не мають чіткої регуляторної підтримки. Крім того, обмежений доступ до актуальних і повних даних ускладнює якісну оцінку ризиків, що знижує ефективність прийняття рішень.

Попри ці труднощі, трансформація відкриває і значні можливості. Насамперед, це підвищення загальної стійкості нафтогазового сектору до широкого спектра загроз – від фізичних до кібернетичних. Впровадження сучасних систем управління ризиками дозволяє зменшити вразливість критичної інфраструктури та підвищити її здатність до швидкого відновлення.

Крім того, відповідність європейським стандартам підвищує інвестиційну привабливість українських підприємств нафтогазового комплексу, зміцнюючи довіру міжнародних партнерів і донорів. Унікальний досвід України у протистоянні гібридним загрозам, зокрема в умовах війни, може стати цінним внеском у спільну безпекову політику ЄС.

Нарешті, трансформація стимулює впровадження інновацій – від цифрових платформ моніторингу до автоматизованих систем реагування. Це не лише підвищує ефективність безпеки, а й сприяє технологічному оновленню галузі в цілому.

Отже, нафтогазовий сектор України перебуває на етапі глибокої трансформації, зумовленої як внутрішніми викликами, так і зовнішніми зобов'язаннями в межах євроінтеграційного курсу. Повномасштабна війна, зростання гібридних загроз, зміна геополітичного ландшафту та екологічні виклики вимагають переосмислення традиційних підходів до оцінки ризиків.

Інтеграція з ЄС стимулює впровадження сучасних стандартів безпеки, зокрема в рамках директив NIS2 та RES, що сприяє переходу до комплексного, проактивного та

цифрово орієнтованого управління ризиками. Особливу увагу приділено кібербезпеці, екологічним аспектам та стійкості до воєнних загроз.

Попри наявні бар'єри – фінансові, кадрові, законодавчі та інформаційні – трансформація відкриває нові можливості для підвищення стійкості галузі, залучення інвестицій, впровадження інновацій та посилення міжнародної співпраці. Унікальний досвід України у протистоянні складним загрозам може стати цінним внеском у формування нової європейської безпекової архітектури.

Таким чином, модернізація системи оцінки загроз у нафтогазовому секторі є не лише вимогою часу, а й стратегічною передумовою для сталого розвитку, енергетичної безпеки та успішної інтеграції України до європейського простору.

Список використаних джерел

1. Onyshchenko, S., Hlushko, A., Yanko, A. (2020). Role and importance of information security in a pandemic environment. *Economics and Region*, 2 (77), 103–108.
2. Директива ЄС NIS2: що це таке, для яких потреб розроблена та для чого Україна її імплементує. <https://cip.gov.ua/ua/news/direktiva-yes-nis2->
3. NIS2 – Європейський та національний законодавчий акт про кібербезпеку організацій. <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2025/>.

УДК 334.012.64:339.92(477)

Хардін О.О., аспірант;
Булка А.М.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Сучасні трансформаційні процеси в національній економічній системі України обумовлені європейським вектором розвитку та євроінтеграційними процесами. Пристосування українського підприємницького середовища до норм і вимог ЄС потребує значних інституційних, технологічних і кадрових змін. Особливу роль у цьому аспекті виконує малий бізнес як найбільш гнучкий, адаптивний, інноваційний та важливий з точки зору зайнятості сегмент підприємництва [1].

Європейська інтеграція справляє багатовекторний вплив на розвиток малого бізнесу в Україні, створюючи як нові можливості, так і певні виклики (рис. 1). Після підписання угоди про асоціацію з ЄС [2] та відкриття доступу до ринку Європи українські малі підприємства отримали нові можливості для розвитку внаслідок спрощення експортних процесів та доступу до участі у європейських програмах підтримки малого і середнього бізнесу. З іншого боку, посилення конкуренції, необхідність приведення продукції та управлінських процесів у відповідність до вимог ЄС можуть бути викликами для окремих суб'єктів малого бізнесу.

Рис. 1. Виклики та можливості євроінтеграції для малого бізнесу України